

MINISTERSTWO PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ
BIURO PEŁNOMOCNIKA RZĄDU DO SPRAW OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

ul. Nowogrodzka 1/3/5, 00-513 Warszawa, tel. +48 22 826 96 73, fax +48 22 826 51 46
www.mpips.gov.pl; E-Mail: sekretariat.bon@mpips.gov.pl

Warszawa, dnia 29 lipca 2010 r.

BON-VIII-078-7-4-PŻ/10

Pan
Andrzej Seremet
Prokurator Generalny
ul. Darska 28/30
02-315 Warszawa

Szanowny Panie Prokuratorze

W odniesieniu do sprawy dotyczącej „dostępu do zawodu prokuratora oraz asesora prokuratury dla osób niepełnosprawnych, w tym poruszających się przy pomocy wózka inwalidzkiego” podniesionej w pismach Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka z dnia 4 maja 2010 r. (znak: 1111/2010/36251(T)/PSP/IP, 1112/2010/36251(T)/PSP/IP) skierowanych do Pana Prokuratora a przesłanych do wiadomości Pełnomocnikowi Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych, pragnę zwrócić uwagę na następujące kwestie.

Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (tekst jedn. Dz. U. z 2008 r. Nr 14, poz. 92 z późn. zm.) osoby zaliczone do znacznego stopnia niepełnosprawności oraz osoby zaliczone do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności są zdolne do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej (art. 4 ust. 1 i 2 ustawy). Jednakże zaliczenie do znacznego albo umiarkowanego stopnia niepełnosprawności osoby, nie wyklucza możliwości zatrudnienia tej osoby u pracodawcy niezapewniającego warunków pracy chronionej (art. 4 ust. 5 powołanej ustawy). Mianowicie osoby takie mają możliwość zatrudnienia u pracodawcy niezapewniającego warunków pracy chronionej w przypadkach przystosowania przez pracodawcę stanowiska pracy do potrzeb osoby niepełnosprawnej oraz zatrudnienia w formie telepracy. Kontrolę w zakresie przystosowania przez pracodawcę stanowiska pracy do potrzeb osoby niepełnosprawnej przeprowadza Państwowa Inspekcja Pracy.

Zatem w sytuacji przystosowania przez pracodawcę stanowiska pracy do potrzeb osoby niepełnosprawnej jest możliwe zatrudnienie osoby niepełnosprawnej zaliczonej do znacznego lub umiarkowanego stopnia niepełnosprawności również u pracodawcy niezapewniającego warunków pracy chronionej.

Odnosząc się natomiast do kwestii dostępu osoby niepełnosprawnej do zawodu prokuratora oraz asesora prokuratury należy zwrócić uwagę, iż zgodnie z przepisami ustawy z dnia 20 czerwca 1985 r. o prokuraturze (tekst jedn. Dz. U. z 2008 r. Nr 7 poz. 39 z późn. zm.) prokuratorem może być powołana osoba, która spełnia warunki określone w art. 14 ust. 1 powołanej ustawy. Jednym z takich warunków jest zdolność ze względu na stan zdrowia do pełnienia obowiązków prokuratora (art. 14 ust. 1 pkt 4 ustawy).

Zgodnie natomiast z przepisami dotyczącymi wyłaniania prokuratorów oraz asesorów prokuratury, w razie utworzenia stanowiska prokuratora lub zwolnienia się tego stanowiska Prokurator Generalny niezwłocznie obwieszcza o wolnym stanowisku prokuratorskim w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” chyba że obsadzenie tego stanowiska następuje w drodze przeniesienia służbowego prokuratora równorzędnej prokuratury (art. 14b ust. 1 ustawy o prokuraturze).

Zgodnie natomiast z ust. 2 wskazanego przepisu każdy, kto spełnia warunki do objęcia stanowiska prokuratora może zgłosić swoją kandydaturę na jedno wolne stanowisko prokuratorskie w ciągu miesiąca od obwieszczenia o wolnym stanowisku prokuratorskim w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”.

Jeżeli zatem osoba niepełnosprawna spełnia warunki do objęcia stanowiska prokuratora określone w art. 14 ust. 1 ustawy o prokuraturze (m.in. jest zdolna ze względu na stan zdrowia do pełnienia obowiązków prokuratora) to w oparciu o wskazane przepisy nie ma żadnych przeciwwskazań do zgłoszenia swojej kandydatury na wolne stanowisko prokuratorskie. Prokurator okręgowy, po stwierdzeniu spełnienia wymogów formalnych zgłoszenia złożonego w terminie oraz stwierdzeniu spełniania przez kandydata warunków do objęcia stanowiska prokuratora prokuratury rejonowej przedstawia jego kandydaturę kolegium prokuratury okręgowej, wraz z oceną kwalifikacji sporządzoną przez wyznaczonego prokuratora prokuratury okręgowej.

Należy zwrócić uwagę, iż kandydat na stanowisko prokuratorskie przedstawia m.in. zaświadczenie stwierdzające, że jest zdolny ze względu na stan zdrowia do pełnienia obowiązków prokuratora. Wydanie zaświadczenia oraz badanie kandydata na stanowisko prokuratorskie odbywa się na zasadach dotyczących kandydata na stanowisko sędziowskie (art. 11 ust. 2 ustawy o prokuraturze). Kwestie dotyczące badania kandydata na stanowisko sędziowskie reguluje Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 8 marca 2002 r. w sprawie badań lekarskich i psychologicznych kandydatów do objęcia urzędu sędziego (Dz. U. z 2002 r. Nr 26, poz. 263). § 2 wskazanego rozporządzenia określa, iż badania lekarskie kandydata obejmują: ogólną ocenę stanu zdrowia, ze szczególnym uwzględnieniem układu nerwowego i stanu psychicznego, oraz badania specjalistyczne, konsultacje lekarzy specjalistów, a także badania pomocnicze, jeżeli lekarz uprawniony uzna je za niezbędne.

Podkreślić należy, iż wskazane przepisy nie wyłączają osoby niepełnosprawnej poruszającej się przy pomocy wózka inwalidzkiego od możliwości uzyskania pozytywnego zaświadczenia o zdolności do pełnienia obowiązków prokuratora ze względu na stan zdrowia.

W ocenie Biura Pełnomocnika Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych brak jest zatem uzasadnionych przesłanek i jednoznacznych podstaw prawnych do odmowy dostępu do stanowiska prokuratora osoby niepełnosprawnej poruszającej się na wózku inwalidzkim.

Należy ponadto zwrócić uwagę na dyspozycję art. 11³ ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy (tekst jedn. Dz. U. z 1998 r. Nr 21, poz. 94 z późn. zm.). Przedmiotowy przepis zawiera jedną z fundamentalnych zasad prawa pracy zgodnie z którą, jakakolwiek dyskryminacja w zatrudnieniu, bezpośrednia lub pośrednia, w szczególności ze względu na płeć, wiek, niepełnosprawność, rasę, religię, narodowość, przekonania polityczne, przynależność związkową, pochodzenie etniczne, wyznanie, orientację seksualną, a także ze względu na zatrudnienie na czas określony lub nieokreślony albo w pełnym lub w niepełnym wymiarze czasu pracy - jest niedopuszczalna.

Dyskryminacją nie jest w świetle powyższej definicji każde nierówne traktowanie jakiejś jednostki lub grupy w porównaniu z innymi, lecz takie, które jest krzywdzące, nieuzasadnione z punktu widzenia sprawiedliwości opartej na równym traktowaniu wszystkich, którzy znajdują się w tej samej sytuacji.

W odniesieniu natomiast do zatrudnienia osoby niepełnosprawnej należy zwrócić uwagę na możliwość uzyskania środków z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych na ewentualną adaptację pomieszczeń zakładu pracy do potrzeb osób niepełnosprawnych. Mianowicie zgodnie z art. 26 ust. 1 ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych pracodawca, który przez okres co najmniej 36 miesięcy zatrudni osoby niepełnosprawne spełniające warunki określone w ust. 2, może otrzymać, na wniosek, ze środków Funduszu zwrot kosztów m.in. adaptacji pomieszczeń zakładu pracy do potrzeb osób niepełnosprawnych, w szczególności poniesionych w związku z przystosowaniem tworzonych lub istniejących stanowisk pracy dla tych osób, stosownie do potrzeb wynikających z ich niepełnosprawności, czy adaptacji lub nabycia urządzeń ułatwiających osobie niepełnosprawnej wykonywanie pracy lub funkcjonowanie w zakładzie pracy.

Szczegółowe warunki dotyczące zwrotu kosztów związanych z zatrudnieniem osoby niepełnosprawnej określają przepisy Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 30 czerwca 2009 r. w sprawie zwrotu dodatkowych kosztów związanych z zatrudnianiem pracowników niepełnosprawnych (Dz. U. Nr 109, poz. 913)

Ponadto zgodnie z art. 26e ust. 1 ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych pracodawca, który przez okres co najmniej 36 miesięcy zatrudni osobę niepełnosprawną zarejestrowaną w powiatowym urzędzie pracy jako bezrobotna albo poszukująca pracy niepozostającą w zatrudnieniu, może otrzymać, na wniosek, ze środków Funduszu zwrot kosztów wyposażenia stanowiska pracy do wysokości piętnastokrotnego przeciętnego wynagrodzenia.

Szczegółowe regulacje dotyczące kosztów wyposażenia stanowiska pracy określa Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 17 października 2007 r. w sprawie zwrotu kosztów wyposażenia stanowiska pracy osoby niepełnosprawnej (Dz. U. Nr 194, poz. 1404 z późn. zm.).

Mając zatem na względzie wskazane powyżej przepisy dotyczące możliwości zatrudnienia osoby niepełnosprawnej, możliwości uzyskania ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych na ewentualną adaptację pomieszczeń zakładu pracy do potrzeb osób niepełnosprawnych czy też kosztów wyposażenia stanowiska

pracy, jak również brak jednoznacznych podstaw do wyłączenia osób niepełnosprawnych z kandydowania na stanowisko prokuratora zwracam się do Pana Prokuratora z uprzejmą prośbą o wnikliwą analizę wskazanej kwestii.

Z poważaniem
DYREKTOR
Biura Pełnomocnika Rządu
do Spraw Osób Niepełnosprawnych
T. Hernik
Teresa Hernik

Do wiadomości:

- 1) Helsińska Fundacja Praw Człowieka
ul. Zgoda 11, 00-018 Warszawa.